

FÜGGETLEN ÚJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZ. SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP

Egész évre... 8 korona
Félévre... 4 "
Negyedévre... 2 "
Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek).

A németországi tanulmányútról.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a múlt nyáron gazdasági tanulmányutat rendezett Németországba. Több mint hatvan magyar gazda vett részt ezen a tanulmányúton, amelynek gazdag tapasztalatait majd idehaza fogják értékesíteni a magyar mezőgazdaság javára.

A Magyar Gazdák Szövetségének decemberi nagygyűlésén a tanulmányút egyik vezetőférfia: Miklós Ödön, nyug. földművelésügyi államtitkár és kiváló gazda érdekes előadást tartott a Köztelekre fölsereglett gazdaközönségnek. Elmondta, hogy mennyi szépet és jót, érdekeset láttak, tapasztaltak nagy Németországban. Látták a német gazdák nagy szorgalmának, következtességének, kitartásának gyümölcseit. — Látták azt, hogy a német gazdák, szegény vagy gazdag egyaránt az Isten napjával kél és dolgozik, fárad, izzad napestig: épen ezért halad, gyarapszik.

Követésre méltó példáit látták a helyes gazdálkodásnak. Azt mondta Miklós Ödön, ha Németország mezőgazdái körében megalakul egy kicsiny szövetkezet és annak élére állítottak valakit, akkor azt az embert szeretik, becsülik, ott nem azt keresik, hogy miként keseríthetik el ezt az embert, hanem megbecsülik tudását és erényeit és hogyha ezek olyanok, hogy az illetőt a vezetésre képesítik, akkor vakon indulnak utána. Mi azonban nem tudjuk és nem akarjuk a tudást és erényeket megbecsülni.

Mi nekünk meg van az a jó tulajdonunk, hogy le tudunk piszkolni, le tudunk kisebbiteni mindenkit, de az erényeket, a kiválóságot megbecsülni nem szeretjük.

A tanulmányozó gazdák ellátogattak Düsseldorfba is, ahol éppen a mezőgazdasági kiállítás nyílt meg. Megnézték ezt a kiállítást, sok tanulságos dolgot láttak ottan. Mai számunkban a kiállításról több szép képet mutatunk be.

Részlet a düsseldorfi gépkiallításból.

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minöket 33 év óta

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udv., szállító magkereskedésében
BUDAPESTEN, VII., Rottenbiller-utca 33. sz.

IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz. kaphat. — Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

gyűlésnek március tizenkettedikén kell összeülnie, addig pedig még van idő. Az új bán első sorban az osztályfőnöki és főispáni állásokat akarja betölteni és az új unionista pártot akarja megalakítani és csak azután fog előterjesztést tenni az országgyűlés összehívása ügyében.

A horvát ügyek rendezése mellett most előtérbe tolu a delegációk munkájának aktualitása is, amelyek a közeli napokban ülnek össze tanácskozássra.

A választás reformja.

Az újévi nyilatkozatok, a közvetlen, politikai aktuálítások homloktérbe állítják a választási jog reformját. A most mult évnek szeptember havában történt, hogy ugyanazon a napon, amelyen a szociálisták kiadták az egy napos munkaszünetre irányuló és a választási reformért demonstráló fölhívásukat, oly kormánynyilatkozat jelent meg, amely fölöslegessé tette az egész demonstrációt. Andrassy Gyula gróf belügyminiszter kijelentette akkor, hogy a reform készül s egész nyáron át kizárólag azzal foglalkozott, hogy átanulmányozza az anyagot s e tanulmány alapján megállapítsa a megvalósítandó reform vezérelveit s magának a reformnak is kereteit és határait. Nyilatkozatában a belügyminiszter kifejezte abbéli reményét, hogy a javaslat formába öntésével gyorsan el fog készülni, egyebekben pedig a következő döntő jelentőségű kijelentést tette: „Hiszem, hogy a népjog minden barátja meg lehet elégedve a javaslatommal. Nagyon természetes azonban, hogy a legnagyobb gondot fordítom arra, hogy a hirtelen átmenettel anarkiát ne teremtsünk s hogy megóvjuk a magyar állam nemzeti jellegét.”

Wekerle és Kossuthnak újévi beszéde bizonyítja, hogy Andrassy beváltotta szavát: a reformjavaslat munkálatai — az elvi jelentőségű megállapítások után — hamarosan elkészültek s mint Wekerle mondotta „még ebben az ülésszakban”, Kossuth nyilatkozata szerint „már ez év tavaszán” az országgyűlés színe elé kerülnek. Ami pedig a reform tartalmát illeti, erre vonatkozólag Wekerle azt mondotta, hogy az irányító gondolat az, hogy „államunk nemzeti biztossága és nemzeti jellege megóvassák”, mert „midőn jogokat adunk, saját államunk jogait, nemzeti érdekeinket is biztosítani kötelességünk”. Hasonló főntartás mutatkozik Kossuth nyilatkozatában is, amely azt hangoztatja, hogy a reformban az államalkotó magyar nemzet hazájának főntmaradásáról gondoskodni kell.

Ezekből a nyilatkozatokból kitetszik, hogy Andrassy fölfogása és törekvése az újévi beszédekben mint az egész kormány programja jelenik meg, amelynek sarkalatos tétele az, hogy lehetőleg széles mederben adnunk kell jogokat s ki kell terjesztenünk a választói jogosultságot a néprétegek millióira, de a magyar állam

biztosságát és a magyar nemzet hegemoniáját veszélyeztetni nem szabad.

Az Andrassy által előkészített reformjavaslat eszerint azok szemében, akiknek ismernie kell elveit és intézkedéseit, alkalmasnak látszik arra, hogy vele el lehessen kerülni a nemzeti veszedelmet és a szociális anarkiát egyaránt.

A szociálisták és a szociológusok, akik Magyarországon gunyolják a hazafiságot s becémérlik a hazát, ameddig ebben a pusztító irányban maradnak, természetesen nem lehetnek megelégedve a főszempontokkal, melyek érvényesültek a reformban. Így nyilván nem számíthat tetszésükre maga a reform sem. Ez azonban nem lényeges. *Magyarországon végre is nem nemzetközi ábrándok és apostolaiik számára kell törvényt hozni, hanem — Magyarország számára.* Mi ebből a szempontból fogjuk bírálni a javaslatot és szembe fogunk szállani minden más szemponttal és a javaslattal magával is, ha ennek a szempontnak meg nem felel. (B. H.)

A munka jutalmazása.

A földművelésügyi miniszter minden évben nagyobb összeget szokott jutalmul kiosztani oly gazdasági cselédek között, kik hűséges és példás viselkedés mellett huzamosabb időt töltenek egy munkaadónál, valamint olyan gazdasági munkások között, kik megbízhatóságukkal, szorgalmuk és józanságuk által munkatársaik között kivállanak. A folyó évi jutalmazások most nyertek befejezést és az ez alkalommal összeállított kimutatásból látjuk, hogy az 1907. évben 215 gazdasági cseléd részesült 17,450 K. és 117 munkás 10,250 K., összesen tehát 332 gazdasági alkalmazott 27,000 korona jutalomban. Elismerő oklevelet nyert az 1907. évben összesen 343 gazdasági alkalmazott; a 40 évi hű szolgálatért adományozandó díszéremmel 42 cseléd és munkás lett kitüntetve.

Legelső kitüntetésben ketten részesültek, nevezetesen: Pap György gerjéni majorgazda a koronás arany érdemkeresztel, Szabó Márton nagycenki gazdasági cseléd pedig az ezüst érdemkeresztel lett a földművelésügyi miniszter előterjesztésére ő cs. és kir. apostoli kir. felsége által kitüntetve. Ugyancsak most közli a földművelésügyi miniszter a vármegyék és törvénhatósági városok főispánjaival a jövő évi jutalmazásokra vonatkozó tervezetet. E szerint a jövő évre 10.000 K. többet irányoz elő a miniszter e célra, mint a mult évben. Olyan vármegyékben, hol a mult években cseléd és munkásmozgalmak voltak, példaadás okából több jó magaviseletű és odaadó szolgálatú cseléd és munkás lesz megjutalmazva, nevezetesen Baranya, Bács-Bodrog, Békés, Csanád, Csongrád, Fejér, Hajdú, Heves, Jász-Nagykun-Szolnok, Pest-Pilis-Solt-Kiskun, Szabolcs, Szatmár, Temes, Torontál, Veszprém és Zalavármegyékben

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete

BUDAPEST (Központi vásárcsarnok)

Igazgatóság és központi iroda:

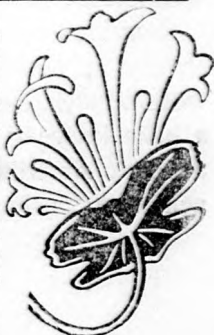
Budapest, IX., Imre-utca 4. sz.

Nagy köpinczéi: BUDAFOKON.

Értékesít husféléket, baromfit, vadféléket, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és MINDENMÉ ELEMICZIKKET. Hordóbor-értékesítő osztály. ·· Egetett szeszitalok értékesítése.

A Magyar Országos Méhészeti Egyesület vezérképviselői.

A szövetkezet tagjai kedvezményben részesülnek. ·· Mindennemű értékesítés ügyben díjtalanul nyújt felvilágosítást.

3—3 cseléd és 3—3 munkással több lesz megjutalmazva, mint az előző években és némely felvidéki megyében, mint Bars, Liptó, Turóc és Zólyom, hol nagymérvű a kivándorlás, ugyancsak fel lesz emelve a jutalmazandók száma. Ezek szerint a jövő évben 376 gazdasági cseléd és munkás között leendő kiosztásra összesen 32,900 korona irányoztatik elő, mely összeg az egyes törvényhatóságok között oszlik meg.

Mi hír a külföldön?

A német birodalmi gyűlésből.

A birodalmi gyűlés elfogadta az iparososztály és a kereskedői középosztály épségben tartására és érdekeinek előmozdítására vonatkozó centrumpárti javaslatot. A ház ezután a konzervatívoknak a magánhivatalnokok biztosítására és nyugdíjára vonatkozó javaslatát tárgyalta, mely alkalommal az összes szónokok azon óhajnak adtak kifejezést, hogy a javaslat mielőbb törvénynyé váljék.

Olaszok tiltakozása a cár látogatása ellen.

Arra a hírre, hogy Miklós orosz cár Rómába készül jönni, Viktor Emánuel olasz király meglátogatására, huszonegy politikai egyesület elhatározta, hogy ez ellen tiltakozik s tiltakozásának kifejezést is ad hatalmas arányú tüntetéssel, amely e hónap 22-én, a pétervári forradalom évfordulóján lesz. Az egyesületek ezenkívül gyűjtést indítottak az orosz forradalmárok javára.

Tüntető francia katonák.

Párisból jelentik, hogy a Douay helyőrség három tüzérkatonája, akiket fogságbüntetéssel sújtottak, megszöktek a laktanyából és Lillebe mentek, ahol a pályaudvaron lármás jelenetet rögtönöztek és ily kiáltásokat: Le a hadsereggel! Éljen Hervé! hallattak. Nagyobb katonacsapatra volt szükség, hogy őket el lehessen fogni. A vizsgálatot megindították ellenük.

Japán és az Egyesült-Államok viszonya.

Több mint egy éve már, hogy Japán és az Unió közt a viszonyok türethetetlenek. A japán munkások ellen az Unió egész területén valóságos üldözést indítottak a benszüllött amerikai munkások és az érdekelt birtokosok, kikre nézve a szorgalmas, józan munkás sárga-faj valóságos veszedelmet jelent; első sorban azért, mert a japán munkás nem hagyja magát kizsákmányolni, mint az európai, másodsorban pedig, mert a japán, ha Amerikában letelepszik és birtokot szerez, veszélyes versenytársává válik az amerikainak minden tekintetben.

Északamerika összes lakossága azon van és arra szorítja az Unió kormányát, hogy a japánok bevándorlását minden eszközzel lehetetlenné tegye. Másrésztől, a béke kedvéért, maga Japán is mindent elkövet, hogy népének Amerikába vándorlását, ha már teljesen be nem tilthatja, legalább megnehezítse, meggyérítse.

Az emberélet Amerikában.

Európában is megtörtént és minden óvatosság mellett ezentúl is megtörténhetik, hogy kisebb-nagyobb időközben nagyobb mérvű vasúti vagy bányaszerencsétlenség fordul elő. A szerencsétlenség hírére azonban menten felzúdul a közvélemény és a hatóságoktól a legszigorúbb vizsgálat megindítását követeli és nem nyugszik addig, amíg a szerencsétlenség okát ki nem derítették és annak a jövőre leendő elhárítására kellő intézkedések nem tettek. Amerikában azonban, ahol a világ legnagyobb szénbányái és leghosszabb vasútvonala található, egészen más a helyzet. Csak legutóbb is, alig 1—2 héttel ezelőtt, százakra menő emberáldozattal járó bányaszerencsétlenségek hírére hozta a kábel-távíró és néhány nap múlva már az amerikai sajtóban alig találunk egy-két sor közelebbi felvilágosítást mindezekről és ez a pár sor is szerényen meghúzódik a sportközlemények és a politikai pletykák mögött. De még ennél is furcsább az, hogy maguk a bányagazgatóságok sem tudják pontosan az elpusztult áldozatok számát, ami bizony mi előttünk, európaiak előtt ugyancsak hihetetlennek tűnik fel. A szerencsétlenségek előidézésében vagy legalább is annak meg nem akadályozásában feltétlenül nagy része van a vállalatok vezetőségének, de a legnagyobb vád magát az amerikai népet terheli, amely társadalmi érzéketlenségével éppen nem törődik az emberbaráti intézmények, illetőleg törvényes rendelkezések kellő kiépítésével. Az ilyen irányú egyöntetű eljárást már az is nehézzé teszi, hogy a törvényhozás általánosságban az egyes államok hatáskörébe tartozik, a szövetségi törvényhozástól pedig ebben a tekintetben nem várható intézkedés.

Ezt legjobban feltünteti az Egyesült-Államok közlekedésügyi bizottsága által a vasúti balesetekről legutóbb közzétett statisztikai kimutatás. A kimutatás szerint az elmúlt esztendőben előfordult vasúti szerencsétlenségek alkalmával 81.286 egyén szenvedett sérülést és ezek közül 5000 meghalt. A vasúti szerencsétlenségeket sokszor a leghetlenebb lelkiismeretlenség okozza.

Igy például a newyorki központi vasúttársaság egyik vonata Wordlawn mellett kisklott és ez alkalommal több szerencsétlenség történt. A törvényszéki tárgyaláson azután kiderült, hogy a mozdonyvezető mindössze négy nappal a szerencsétlenség előtt kezdte meg a mozdonyvezetés felelős és nehéz tudományát, amelyet levélbeli oktatás útján tanult meg. Nem csoda tehát, ha ez az ember egy erősebb fordulóban nem tudta a vonatsebességet kellően mérsékelni és tudatlanságát 23 egyén az életével, közel 70 pedig kisebb-nagyobb sérülésekkel fizette meg. Sem állami, sem társadalmi balesetbiztosító intézeteik nincsenek, aki szerencsétlenül járt, pedig ezek száma ezekre rug évente Amerikában, annak családja a legnagyobb nyomorba kerül, senki sem gondoskodik róluk. Néha nagy kegyesen csekély végkielégítési összeget dobnak oda a szerencsétlenül járt családjának, amely az éhenhaláshoz sok, a megélhetéshez azonban éppen semmi.

Igy járt mostanában az a számos szerencsétlen is, akik a pittsburgi nagy bányarobbanásban veszítették oda fenntartójukat.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

Borfogyasztási Szövetkezetek.

Az idén keresett a bor, mert nálunk is, Ausztriában is kevés termelt. Nem hallani tehát panaszt a boros gazdáktól az ár miatt, legföljebb a mennyiség miatt. Ha azonban az új telepítések mind termőre fordulnak és a nép beletanul a jobb metszésekre: holt bizonyos, hogy nem tudjuk elfogyasztani itthon a termésünket. Sőt féltő, hogy a többség egyáltalán elszokik a borivástól. Mert nagyon sok kocsmában drága pénzért is kotyvaszt árulnak és így sokan abban a hitben élnek, hogy már egyáltalában nincs is igazi tiszta bor forgalomban. A korcsmárosoknak elsősorban áll érdekükben, hogy ez az állapot megváltozzék. E célra azonban nekik maguknak kell összefogniok a termelőkkel.

Karolják tehát föl a szövetkezés eszméjét és ne ijedjenek meg attól, hogy nálunk eddig még a Tokaj-Hegyalján sem, sőt a kormány által felajánlott nagy pénzsegélyvel sem tudott létesülni valami életrevaló szövetkezet. Nem akarom itt e tervek gyengéit és akadályait szóvá tenni, csak azt emelem ki, hogy e téren is sok előnnyel járna a szövetkezetnek az a szabad formája, melyet itten már ismételve fejtegettem.

Most újból pedig azért beszélem meg, mert a meglevő szövetkezetnek bortermő vidékeken szinte magától ajánlkozik ez az eszme felkarolására. Sőt nem is szükséges, hogy bortermő legyen az illető vidék. Elég, ha az borfogyasztó és ha a szövetkezet érdekkörébe tudja gyűjteni a helybeli és vidéki vendéglősöket. Éppen ezért ez a vállalat minden nagyobb központi községben megcsinálható és pedig úgy a vendéglősök, mint a bortermelők közös érdekében.

A szövetkezet célja lenne: A budapesti vendéglősöknek segédkezet nyújtani arra, hogy egész évi borszükségüket vagy mindjárt szüret után vagy az új borok kiforrása után, egyszerre, készpénzben és így a legjutányosabban szerezhessék be. Így aztán az egész évre szóló borvásár legombolyodik 1—2 nap alatt, tehát kevés költséggel és munkavesztéssel. A vendéglős pedig évhosszat egyforma, sőt azonos borokkal szolgálhat vendégeinek.

Hiszen köztudomású, hogy természetünk szerint kenyérben és borban az egyformát keressük, mert erre rászokunk s csak ez ízlik jól. Így a vendéglős, ha magának jó ízlése van, vagy ismeri vendégeinek ízlését szinte specialista lehet a borokban, úgy a maga, mint a vendégei hasznára. Mert ha bevezeti és kapóssá teszi valamelyik fajborát, vagy valamely vidéknek különös zamatú borát, akkor arra rászoknak vendégei, azt megismerik és megszeretik, tehát folyton azt kéri és állandóan oda járnak, ahol azt megtalálják.

Így lehet a törzsvendégek karát nevelni, szaporítani és biztosítani. Természetes, hogy ez a szokás a termelőnek is javára válnék, mert ha egyszer egyes vendéglősre talált s ez az ő borait jól bevezette, akkor nem újul meg többé előtte minden szüretkor az a kérdés: hol fogunk a borunkra vevőt? Hanem tudni fogja, hogy az ő rendes vendéglős vevője biztosan bekocogtat s a termés minősége, a világpiac árhullámzása szerint, megadja a jó termékért a tisztességes árút. De egyúttal a termelő és vendéglős egyformán felszabadulna a mai borkereskedelem uzsorás zsarnoksága alól, amennyiben ma minden egyes hordó bort más-

más áron, sőt más-más minőségben kell tőlük átvennie. A kereskedő rendszeren ott veszi borait, ahol legolcsóbban kapja; azután az egészet egyenlősíti, vagyis keveri s bizonyos átlagos bort csinál belőle, amely sem egy bizonyos szőlőfajt, sem egy azonos borvidéket nem képvisel, hanem — ha eltekintünk is a hamisítástól — bizonyos átlagbor, hol jól, hol rosszul sikerült zamattal, mindenkor vízhólyagtól aranysárga színnel, de a színhez közel sem arányos testtel és ízzel.

Ez az „átlagbor“ irtotta ki s irtja ki egyre jobban divatból a borivást és kelti a közönség mind szélesebb körében azt a babonás hitet, hogy a fővárosban tiszta, természetes bort alig kaphatni.

Ha a vendéglős egyszerre szerzi be évi szükségletét s azt gondosan kezeli, úgy hogy borai a maguk természetes színe, íze, zamata és tüze szerint a maguk veleszületett faji vagy borvidéki jellegükben megmaradnak: akkor a közönségbe ismét visszatér lassankint a régi bizalom, a bort, mint legnemesebb élvezeti és kedélyhangoló cikket újra megszereti és amelyikre rászokott, annak hű és állandó fogyasztója marad. A vendéglősök között pedig nemes verseny fejlődik ki, úgy hogy mindegyiknél lesz az ő ízlésének s vendégei nyelvértékének megfelelő nemes bor; de egyúttal a magyar termelők is versenyezni fognak jó termékek előteremtésében, mert tudni fogják, hogy ha borukkal egy budapesti vendéglősnél tért foglaltak, az állandó vevőjük marad ugyan, de viszont meg is kívánja, hogy a termelő mentől tökéletesebb és jellegzetesebb borral lássa el pincéjüket.

Mosoni tejszövetkezetek.

A lefolyt esztendő alatt Bánfalun, Lébényben és Levélen rendeztek a tejszövetkezetek tejelőversenyeket. Legjobban kitartottak a versenyzők Levélen, ahol a jelentkezők száma 20 gazda volt, kik 39 tehenet állítottak be. Ezek közül 18 gazda 36 tehénnel végig csinálta a versenyt.

A pécsi országos gazdasági kiállítás és országos tejgazdasági kongresszus alkalmával rendezett sajt- és vajversenyben a mosoni tejszövetkezetek is részt vettek. A vajversenyben 15 szövetkezet közül 7 nyert díjat, ami nagyon szép dolog, amennyiben a versenyzők száma 125 volt és a nyert díjaké pedig csak 33. A mosoni öt sajtkészítő szövetkezet mindegyik díjat hozott haza és köztük a mosonszentmiklósi első díjként aranyérmét nyert. Hogy a magyaróvári tenyésztőegyesület működése mily nagy arányban segítette a marhatenyésztést, a következő adatok bizonyítják. Mikor az egyesület ezelőtt 11 esztendővel megalakult, a vármegyebeli szarvasmarha állomány 34,825 darabot tett ki. A jelenlegiállomány pedig 54,664 darab. A szaporulat közel húszezer. Ma Mosonmegyében 100 lélekre 60·7 szarvasmarha esik, ezelőtt tizenegy évvel 40·7 drb esett. Az országos átlag 100 lélekre 36 darab.

A tenyésztő egyesület keretében működő tejszövetkezetek tevékenységét ezek az adatok bizonyítják. A húsz tejszövetkezetnek volt 1975 tagja 3451 üzletrészszel. (Minden üzletrész egy-egy tehenet jelent.) A tagok a szövetkezetbe 3 millió 730 ezer 829 liter tejet szállítottak be, melyért 448 ezer 528 koronát kaptak. Egy-egy gazdára ebből átlagosan 227 korona, egy-egy üzlet-

részre (illetve tehénre) 129 korona jutott. A gazdák a szövetségek útján egy-egy tehén után átlag 1081 liter tejet értékesítettek. A literenként való tiszta értékesítés, nem számítva a visszaadott lefölözött tejet, sem a sajt-készítésnél nyert savót, 10-71 fillért tett ki. A levéltéjszövetkezet ez évben is kiemelkedett. Ide az év alatt 499,932 liter tejet szállítottak be. Meg kell ennél jegyezni azt is, hogy a levéltéjszövetkezet nemcsak egész takarmányszükségletüket szántóföldön állítják elő, de legelőjük sincs. A Szolnok községi tejszövetkezetbe 331.659 liter tejet szállítottak. Ezeknek sincs legelőjük, az itteni gazdák is a mezőn állítják elő a takarmányt. A mosoni tejszövetkezeteknek már olyan jó a hírük, hogy az egyesület a lejárt szerződéseknél a vajárakat 2.50 koronáról 2.60 koronára emelhetette. Az öt szövetségnél bevezetett sajt-készítés is igen jól bevált. Az utolsó évben már 33.710 kilogramm sajtot értékesítettek. A sajt-készítés után egy liter tej tisztán 14.91 filléres áron értékesült. A lefölözött tejet is számítva, a vajkészítésnél elért tiszta értékesítési ár 12.82 fillér.

Új hitelszövetkezetek. A legutóbbi hónapokban a következő helyeken alakultak hitelszövetkezetek az O. K. H. kötelékében: 1. Kocs (Komáromm.) községi hsz. 30 tag 37 üzletrészszel; 2. Tökésfalui (Beregmm.) kosárfonók termelő sz. 49 tag 53 üzletrészszel; 3. Turci (Ugocsam.) hsz. 73 tag 180 üzletrészszel; 4. Béga-monostor és vidéke (Krassószörénym.) hsz. 38 tag 149 üzletrészszel; 5. Derecskei (Biharm.) hsz. 51 tag 117 üzletrészszel; 6. Siklós (Baranyam.) és vidéke ip. és gazd. hsz. 92 t. 345 üzletrészszel; 7. Újkécskei (Pestm.) hsz. 83 tag 350 üzletrészszel; 8. Törtel községi (Pestm.) hsz. 50 tag 115 üzletrészszel. Kötelékéből töröltetett a trencsényi, Bárdszerászló községi badljevina, ujlániki, zágrábi gazdasági, bajai ipartestületi, Izbugyaradvány és vidéke és a krusicai hitelszövetkezet. 1907. év végén a kötelékébe 2041 szövetséget tartozik, amelyeknek működése 6349 községre terjed ki.

A ruméniai szövetségi élet. A sok gazdasági bajjal küzdő Ruméniában a szövetségi élet igen szépen fejlődik, különösen a földbérlo (obsti) szövetségek gyarapodtak szép számmal. A legújabb hivatalos adatok alapján közöljük a következőket: A falusi szövetségi népbankok (Bancilor populare) országos központja legújabb évkönyvében számol be a rumén falusi szövetségek eredményeiről. A falusi kisgazdák szövetsége 1902-ben rendeztetett törvényesen, ezen évben az országban 700 falusi népbank volt csak 59,844 taggal és 4 millió 250 ezer lei tőkével; 1906 év végén a népbankok száma 2021-re emelkedett, a tagoké 239 ezerre, míg az aláírt alaptőke 20 millió 35 ezer lei, melyből már be van fizetve 18 millió 509 ezer lei, a betétekkel együtt ez az összeg 27 millió 175 ezer leire emelkedik. A fogyasztó szövetségek is szépen szaporodtak, 1906. év végéig számuk 83-ra emelkedett, míg a földbérlo szövetségeké 106-ra. A szövetségi élet gyors és megbízható fejlődése a rumén kormányreform munkáját nagyban megkönnyíti, mely csaknem minden törvényjavaslatában a szövetségi élet továbbfejlődését biztosító intézkedéseket vesz föl.

Előfizetési felhívás!

Az új esztendővel új előfizetést nyitottunk a **Független Ujság**-ra.

A „**Független Ujság**“ tizennégy esztendő óta a magyar népnek,

a földművelő- és kisiparos-osztálynak

őszinte barátja, jóakarója, tanácsadója.

Hetenként beszámol az olvasónak mindarról, ami az édes hazában és kint a nagy világban történik.

A gazdasági haladásnak, a szövetségi mozgalmaknak, a kisemberek boldogulásának

a „**Független Ujság**“

az egyedüli ujságja és szóvivője a magyar sajtóban.

Amellett, hogy a **Független Ujság** tájékoztatja a gazdát, kisiparost mindarról, ami őt érdekli; „*Mulattató*“ rovatában elbeszéléseket, költeményeket, ismeretterjesztő olvasmányokat közöl hétről-hétre.

Küzd a magyar nemzet gazdasági jóléteért, fölkarol minden mozgalmat, amely a magyar nép megerősödésére irányul.

Programmunk „a magyar nemzeti politika elérése, a gazdasági gyarapodás, ebben a kisemberek érdekeinek megvédése“.

Ennek a mi programmunknak megvalósítását tegyék lehetővé t. előfizetőink azzal, hogy mint eddig, ezentúl is hiven csoportosuljanak a „**Független Ujság**“ kibontott zászlója alá.

Egyszóval: a „**Független Ujság**“ a magyar nép őszinte barátja, tanácsadója, melyet elismert magyar írók szeretettel írnak a magyar nép számára. A „*Szövetségi és Gazdasági Évkönyv*“ című karácsonyi ajándékunkat, amely kiváló írók tollából számos tanulságos és hasznos cikket, képekkel ellátva tartalmaz, mindazok megkapják, kik legalább félévre előfizetőink sorába lépnek.

Előfizetési ár:

Egész évre	8 korona
Félévre	4 „
Negyedévre	2 „

Minden egyes t. előfizetőnket arra kérjük, hogy ne csak saját maga ujtsa meg előfizetését, de iparkodjék lapunkra lehetőleg még legalább egy új előfizetőt szerezni s a „**Független Ujság**“-ot tehetségéhez képest terjeszteni. Hazafiai tisztelettel a

„**FÜGGETLEN UJSÁG**“
szerkesztősége és kiadóhivatala
Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek)

Felkérjük mindazokat az olvasóinkat, akiknek az előfizetése a múlt év végével lejárt, sziveskedjenek azt megújítani, nehogy a lap küldése fennakadást szenvedjen.

• MI UJSÁG? •

Nincs kivándorló. A Cunard hajóstársaság „Slavónia” kivándorlási hajója Fiuméből üresen indult Liverpoolba, ahol dokkba került. A hajó, melylyel a minap több száz kivándorló tért haza, egyetlenegy utast sem visz magával, mert az utóbbi napokban nem jelentkezett kivándorló az amerikai útra. A „Slavónia” legutóbb Amerikából az utasokon kívül ezer tonna árút is hozott magával Trieszt számára, de rakományát Fiumében tette partra, mert kizárólag emiatt nem lett volna érdemes Triesztet érintenie.

Magyar és román munkások háborúsága. A Romániában fekvő bratisi fatelepen már évek óta sok csíkmegyei magyar munkás dolgozott, kiket munkájukért a telep igazgatósága a román munkásokkal szemben szívesen foglalkoztatott és utóbbiaknál jobban is fizetett. A román munkásokat ez annyira fölingerelte, hogy a múlt év december hónapjában, a karácsonyi ünnepek előtt 600 román munkás az ünnepre hazajönni készül, mintegy 400 magyart fejszéssel, csákányokkal megtámadta. A magyarok a számbeli túlsúlyban levő románok elől meghátráltak, miközben mindkét részről több súlyos és könnyű sebesülés is történt. A románok támadásukat a pihenőre tért magyarok ellen még ugyanazon éjjel megismételték, aminek következtében a magyar munkások, Romániát idő előtt elhagyva, hazajöttek. Az összeütközés sebesültjeinek számát, mint-hogy azok különböző irányban elszéledtek, megtudni nem sikerült. A támadó románokat a fatelep vezetője, egy maroshévi születésű magyar alattvaló, a román hatóságnál följelentette, aminek eredményeként a román csendőrség a vezetett nyomozás során a támadók főkolompasai közül négy egyént letartóztatott.

A népies gazdasági oktatás fejlesztése. Az ez évi költségvetés arra vall, hogy a kormány a népies gazdasági oktatás fejlesztésénél különös figyelmet akar fordítani a falusi gazdaasszonyok képzésére, mert sajnos, a változott életviszonyok folytán az ottani nevelés e tekintetben sok kívánni valót hagy. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter egy új tételt vett fel a községi gazdasági leányiskolák támogatására, hogy a gazdasági nevelés érdekében az ez irányban hasznosan működő intézményeket megfelelően támogathassa és hasonló iskolák létesítését elősegíthesse. Megvalósulás alá kerül a külön női háztartási iskola is, melynek építkezési és berendezési költségeire 100,000 koronát irányzott elő a miniszter. Végül a földművesiskolák hálózatának kiegészítése céljából megindította egy az ország észak-keleti részében létesítendő földműves-iskola előmunkálatait is, amely országrészben mostanáig földművesiskola nincs.

A Könyvnyomdászok Szakkörének jubileuma. E hónap ötödikén, vasárnap, nagy ünnepet ült a Könyvnyomdászok Szakköre: főmállásának negyedszázados jubileuma alkalmából. Ez a jubileum ünnepe az egész magyar könyvnyomtató iparnak, mert a Könyvnyomdászok Szakköre egyike a nyomdászok leg-hatalmasabb és legvirágzóbb erkölcsi testületének, amely a nyomdász-iparosok általános művelése és szakképzése terén egyként nagy eredményeket mutathat föl. A jubileum alkalmából Huszonöt Esztendő címen díszes füzetben megírták s kiadták a Szakkör történetét, a

melynek minden mozzanata a magyar nyomdaiparosok nagy hivatásszeretetéről és művelődés-készségéről tesz bizonyosságot. A Könyvnyomdászok Szakkörének nagy része van abban, hogy a könyvnyomdászok a magyar ipari munkásság egyik képzetesebb és legértelmesebb elemét alkotják. A jubileumi ünnep ötödikén, vasárnap délelőtt tíz órakor volt a Gutenberg Otthon dísztermében. Ugyanaznap este nyolc órakor társasvacsoera volt a Gutenberg-Otthon szuterén helyiségeiben. A Szakkör a jubileummal kapcsolatosan ötödikén és hatodikán a Könyvnyomdászok Szakegyesülete termeiben (Kölcsey-utca 2.) Spitz Adolf mesterszedő újabb munkáiból és külföldi modern gyűjteményeiből nemzetközi nyomtatvány-kiállítást rendezett, a melynek a japán-csoport egyik különös érdekessége is.

Hohenlohe Egon herceg nagyszzebeni plébános. Mint hírlík, gróf Mailáth Gusztáv erdélyi püspök Hohenlohe-Schillingsfürst Egon herceget, aki jelenleg Rómában theologiai tanulmányokat folytat, plébánossá fogja Nagyszzebenbe kinevezni, miután a herceg az egyház szolgálatába kíván lépni. Egon herceg, a hasonló nevű néhai herceg fia, jelenleg 22 éves és a hercegi ház idősebb ágához tartozik. Anyja Lobkovitz hercegnő.

Milliók hagyomány Nagyváradon. Idősb Rimanóczy Kálmán, nagyváradai vállalkozó végrendeletében nagy hagyományt tett Nagyvárad városának. Rimanóczy a városra hagyta a Kőrös partján levő hatalmas szálló-, kávéház- és fürdőépületét, amely megér egy milliót. Ennek az épületnek a jövedelmét a szegényügy rendezésére szánja Rimanóczy, aki azonkívül különböző jótékonycélra még tizenötezer koronát hagyott. Tízezer koronát szán arra a célra, hogy annak kamataiból építő iparos tanulókat jutalmazzanak. Ugyanerre a célra szülővárosának, Kaposvárnak, húszezer koronát hagyott. A Szent Vince-kolostornak hagyta szőlejét. Fiait, akik több házat örököltek, inti végrendeletében, hogy a szegényeket mindig gyámolítsák.

Andrássy és a főváros. A képviselőház pénzügyi bizottságának legutóbbi ülésén a belügyi tárca költségvetésének tárgyalása alkalmából érdekes vita folyt a székesfőváros adminisztrációjáról. A kormánynak azt a szándékát, hogy a főváros pénzügyeit rendezze, senki sem kifogásolta ugyan, de annál keményebb kritika hangzott el a törvényhatósági bizottság mai többségéről, melynek vezérembereit az egyik szónok szűk koponyájú, a másik pedig fogyatékos erkölcsi érzékű embereknek mondotta. Több szónok óva intette a belügyminisztert, hogy a ma uralkodó klikkre nem lehet milliókat bízni. Andrássy Gyula gróf ezzel szemben azt hangoztatta, hogy ő pártpolitikai dolgokat nem veszi most figyelembe, mert most legelső sorban a fővárosra akar segíteni. A fővárosi pénzügyek rendezése és a fővárosi törvény revíziója között semmi kapcsolatot nem fogad el a belügyminiszter.

Halálos légyott. A nagybocskói Klotild vegyészeti gyár mérnöke, Antos Ferenc agyonlőtte Krauszberger Antal kőműves-segédet, aki lakásába akart az ablakon át bemászni. A kőműves-segéd végzetes tévedés áldozata. A szeretője volt a mérnök cselédje, akihez minap éjjel tizenkét óra tájban az ablakon keresztül akart bemászni. A légyottot nem állapították meg előre. A konyhában sötét volt s az ablak be volt zárva. Krauszberger, aki éjjelig ivott egy pajtásával, minden áron be akart jutni a kedveséhez. Ezért azután feszegetni kezdte az ablakot. A zajra a leány fölriadt s azt hívén valami tolvaj feszegeti az ablakot, ijedtében beszaladt

és föllármázta gazdáját, hogy valószínűleg betörők vannak az udvaron, az egyik már feszegeti is az ablakot. Antos mérnök előszedte revolverét s kirohant a konyhába. Krauszbergnek akkor már sikerült kifeszíteni az ablakot és éppen mászott befelé. A mérnök rákiáltott:

— Takarodj innen, mert különben lövök!

— Nem félek én az Istentől sem! — kiáltotta vissza a részeg Krauszberger.

A mérnök erre rálőtt. A golyó a mellén érte Krauszbergert, aki az ablakon át kiesett az udvarba. Ott föltápázkodott, még néhány lépést tett, de azután összeesett és meghalt. A máramarosszigeti vizsgálóbíró a helyszínére utazott.

Elfogott anarchisták. Innsbruckból táviratozzák: Az Ausztria és Svájc határán levő Buchs állomáson letartóztattak négy anarchistát, akik Oroszországba akartak utazni. Az anarchisták négy fegyverekkel telt bőröndöt és 134,000 töltényt vittek magukkal.

Halálba kergetett cselédleány. Az aradmegyei Nagyzerinden Varga Róza cselédleány meglopta gazdáját, Ritter Lajost, ki e feletti haragjában a leányt tetteg bántalmazta, majd egy nyári ruhában kikergette. Varga Rózáat a határban megfagyva holtan találták.

Horvátok kiutasítása Németországból. Több ízben hírt adtunk már arról az ellenszenvről, amelylyel Németországban az ott elég szép számban élő horvát munkások iránt a hatóságok is viseltetnek. A horvátok folyton civakodnak úgy egymás között, mint más nemzetiségű munkástársaikkal s legutóbb egy törvénytársi tárgyaláson az államügyész kijelentette, hogy a horvát munkásokat, ha jobb magaviseletet nem fognak tanúsítani, rövidesen kiutasítják a német birodalom területéről. Most azt táviratozzák nekünk Berlinből, hogy Westfáliából odaérkezett jelentések szerint Kreuzthalban egy rendőr kénytelen volt egy horvátot lelőni. Főleg ennek kell most tulajdonítani, hogy a horvát munkásokat kiutasították, felszólítva őket, hogy huszonnégy óra lefolyása alatt hagyják el a tartományt. Horvátok hasonló garázdálkodását Westfália más vidékéről is jelentik.

Megszökött légiónáriusok. A francia idegen légióból, amely a közelmúltban véres napokat élt át Afrikában, nemrég megszökött huszonnégy ember. A szökés vajmi nehéz, halálos veszedelemmel járt, mégis sikerült eljutniok Hamburgba. De ameddig odaértek, hetekig tartó bujdosásuk alatt sok gyötrelemben volt részük. A dezentorok németek, osztrákok és németalföldiek voltak. Algirből jöttek az Oldenburg hajón, de csak huszonegyen, három ember bujdosás közben odaveszett közülök. Amint megérkeztek a hamburgi kikötőbe, a rendőrség bekísérte őket. Közülök az osztrák és németalföldi alattvalókat illetőségi helyükre küldték. A szökevények menekülés közben szánalmasan lerongyolódva s éhségtől és szomjúságtól gyötörve érkeztek Rabatba. Ott a német konzulátuson jelentkeztek. A konzul aztán fölruházta őket és gondoskodott róluk. A dezentorok azt mondják, hogy amíg Kazablankától Rabatig jutottak, sok viszontagságot és nélkülözést kellett kiállaniok. Az arabok nem bántanak senkit, aki fegyvertelenül megy hozzájuk és porosznak mondja magát. Minden menekült kifosztottak, de enni adtak nekik és megengedték, hogy éjjel a tűznél melegedjenek. Szökés közben egy folyón úszott át a menekülő csapat, akkor veszett oda három légiónárius: egy német és két olasz. Az arabok többször felszólították őket, hogy küzdjenek velük együtt a franciák ellen, de ők visszautasították az ajánlatot.

GAZDASÁGI DOLGOK

A sertések földéhsége.

Afelett nem lehet kétség, hogy a talaj, ha kórnmző anyagokkal szennyezve van, veszélyeket rejt magában emberre, állatra egyaránt; de tagadhatatlan viszont, hogy a talajnak ásványi anyagai egyes állatokra s különösen földtúrásra utalt állatokra, sertésekre nézve, egyenesen életfeltétel számba mennek, kivált akkor, amikor efféle anyagokhoz kellő mennyiségben más úton nem juthatnak az állatok.

Sok ember csodálkozva nézi s kóros állapotnak tartja, hogy marha, baromfi és sertés neki áll a fal meszes vakolatának, a talaj földjének, a vizelettől sós alomnak s azt rágja, nyalja, falja. Betegségnek vagy legalább is rossz szokásnak tartja s megakadályozni törekszik. Cementfalat, kőburkolatot épít, vasvályút állít, a disznó orrába vaskarikát húz, hogy ne túrhasson, falat ne rághasson, földet ne ehessen s vajmi kevésnek jut eszébe, hogy ú. n. földéhség is van a világon, amit nem lehet azzal gyógyítani, hogy a föld ásványi anyagainak felvételétől az állatokat elzárjuk, hanem éppen ellenkezőleg avval, hogy ily anyagokhoz hozzájuttassuk az állatot.

Meg kell figyelni, hogy a földéhségben szenvedő állat nem falja, nyalja és nyeli az akármiféle földet s egyéb ilyen anyagot, hanem az ásványi anyagokat s kivált a meszet, sót, vasat, szenet, homokot s hamu alkotórészeket tartalmazókat. Ily tartalmú *tiszta* földnek felvételétől a sertést visszatartani, nagy meg gondolatlanság akkor, ha nem figyelünk arra, hogy ilyen ásványi anyagokhoz másképp, pl. a nyujtott takarmányban hozzájuthasson.

A szabadban élő minden szárazföldi állat, de kivált a sertés, a talajt alkotó anyagokhoz folytonosan hozzájut; ezt megvonni tőle, egyet jelent életfeltételei egyikének elvonásával, szükségletének megrövidítésével. A mondott, a szervezet által nem nélkülözhető ásványi anyagokhoz a sertés természetesen legkönnyebben, legbiztosabban és legolcsóbban szabadban mozogva és turkálva jut, minthogy azonban nem mindig lehetséges legelőn, tarlón, ugaron és más szabad helyen járni a sertéseket s azok gyakran ólhoz kötöttek, feladatunk azon lenni, hogy ily esetben is megkapják azok a mondott anyagokat, nemcsak kellő takarmányban, hanem — mert a takarmányban talán nem is foglaltatnak, vagy csak kevés mennyiségben — hát megkapják külön.

Már az is nagy előny, ha a sertés tiszta homok alomjából felvehet ily anyagokat vagy ha időnkint szén és fahamu, homokos, meszes törmelék, kőszén és téglaprólék formában előtte áll az, hogy ha szükségét érzi, felvehessen belőle.

Megbízható összetételű, kipróbált ú. n. tápsók nyujtása egyenesen kikerülhetetlen akkor, amikor a növen-

dék és idősebb sertések is az imént jelzett anyagokhoz nem jutnak amúgy a szabadban vagy nem kapnak olyanokat az istállóban. Nem hiába való költségek az ilyen gyakorlatilag jónak bizonyult vérjavító tápsóknak a nyújtása; azok ára az állatok jobb díszlésében, gyarapodásában, egészségben maradásában megtérül és még egyébként is haszonnal jár. *M—k.*

Olvasóinktól hozzánk beérkező közérdekű kérdésekre — a kérdés közlésével — itt adjuk meg a feleletet. Bármily irányú kérdésre vonatkozólag szerkesztőségünk mindenkor készséggel adja meg a szakszerű választ.

Közérdekű gazdasági kérdésekben a gazdasági rovat megfelelő helyén, másirányú dolgokban pedig a szerkesztői üzenetek rovatában válaszolunk.

Rovatvezető.

Szárított sertéstrágya szőlőtrágyázásra. Kérdés.

A szárított sertéstrágya alkalmas-e a szőlő trágyázására és ha igen, mennyit kell belőle használni, minő árban kapható?

H. M.

Felelet. A szárított sertéstrágya eredménnyel alkalmazható a szőlőben. Kat. holdankint nagy átlagban 15 métermázsza adható, ha az a szőlőben egyenletesen elszóratik, 10 métermázsát számíthatunk, ha az egyes tőkékhez adjuk olyképpen, hogy a szőlőtőkétől 40—50 cm. távolságra 10—15 cm. mély árkot huzunk és ebbe adjuk az egy tőkének megfelelő trágyát. E trágyázást évente, vagy minden második évben meg kell ismételni. A szárított sertéstrágya a nitrogénhez viszonyítva kevés foszforsavat tartalmaz. Az olyan trágya pedig, amelyben a nitrogén túlsúlyban van, a szőlőt nagyon buja vessző- és levélképződésre ösztönzi, a vessző egyáltalában nem, vagy csak nagyon későn érik be, ezért sohasem szabad sertéstrágyát egymagában, hanem csak foszforsavtrágyával együtt alkalmazni. Kat. holdjára 100 kg. szuperfoszfát lesz elegendő mennyiség. Az ára váltakozik 3.50—4 kor. közt. Erről legjobban tájékozást nyújt a „Budapest-kőbányai trágyaszárító gyár“, Budapest, IX., Üllői-út 21.

Szárított szarvasmarhatrágya. Kérdés. Légen szárított szarvasmarhatrágyát szándékozom venni. Hány métermázsza alkalmazandó kat. holdankint, burgonya, tengeri, takarmányrépa, luczerna és szőlő alá? Mikor legcélszerűbb alkalmazni? Minő arányban van a trágyaféle a műtrágyákkal?

W. A.

Felelet. A légen szárított szarvasmarhatrágya nem hasonlítható össze a műtrágyafélékkel, hanem csakis az istállótrágyával. Ezen trágyaféle teljesen azon módon alkalmazandó, mint az istállótrágya, tehát vetés előtt kell elhinteni és alászántani. A szőlőbe szintén oly módon kell aláhozni, mint az istállótrágyát.

Az, hogy e trágyaféle, trágyára szoruló talajokon a termést növeli, magától értetődik, azonban az, hogy alkalmas-e felhasználni, attól függ, hogy minő áron szerezhető be. Értékének megítéléséhez azt is kell tudni, hogy mennyi nedvességet tartalmaz, mert csak így lehet megállapítani, hogy hány métermázsza istállótrágyának felel meg 1 métermázsza szárított trágya és hogy az ára megfelel-e értékének, vagy pedig túlfizettetik, ami különben a leggyakoribb eset.

Fonnyadt gyümölcs most már nem ritka, mert akármily üde is volt ősszel, midőn eltettük, különösen ha száraz helyen volt, fényét veszíti, ráncos és fonnyadt

lesz s ennek folytán leveességét és ízét is veszítette. Azért célszerű azon helyiséget, amelyben a gyümölcsöket tartjuk, időközönként felfröcsölni, vagy lapos egényben ott vizet tartani, melynek elpárolgása a körleégnek némi nedvességet ad s nem fonnyad el úgy a gyümölcs. Különben fonnyadt gyümölcsöt üdévé és levelessé tehetünk úgy is, ha használat előtt néhány órával gyengén nedvesített homokba takarjuk be.

Homok-alom tehenészetben. Egy francia mintatejgazdaságról szóló közleményben azt olvassuk, hogy a fejőstehenek alomul kiizzitással fertőtlenített homokot használnak. Uj ez és érdekes minden bizonynyal, de még érdekesebb teszi ez almozási formát az, hogy a vékony homokaljat naponta frissítik, illetőleg a beszenyveztetet vízszugárral kimossák, a mosóvizet, mely a trágya- és vizeletrészeket tartalmazza, trágyalékképpen alkalmazzák, a kimosott homokot pedig kiizzítják s újra felhasználják alomul. Persze ott olcsón áll rendelkezésre a vízvezeték s a hő, amit egyéb célokra is fejlesztenek.

A baromfi húsának rövidebb időn át való konzerválása.

Nem egyszer megesik, hogy a levágott baromfinak húsát nem lehet hamarjában értékesíteni, mert vagy a piacon nem kel el vagy pedig otthon kell terjedő betegség vagy túlhízás alkalmával egyszerűen többet levágni, melyeknek húsát azután nem tudjuk hamarjában elfogyasztani, tehát kívánatos, hogy a hús hosszabb időn át eltartható legyen. Ilyenkor többféle módon segíthetünk a bajon és pedig a libák combját, mellét felfüstölhetjük, a többi részét vagy az egész libát, meg a kacsát is pácolhatjuk; de legjobb a húst tömegesen besózni, még pedig oly módon, hogy 80 százalék konyhasót összekeverünk 10 százalék salétrommal és 10 százalék szalicillal és a keverékkel a húst jól bedörzsöljük, papirosba csavarjuk és hideg helyen elteszszük. Természetes azonban, hogy az ilyen húst, mielőtt a konyhában felhasználnánk, egy fél órára hideg vízbe beáztatjuk és párszor lemossuk; ha még így is nagyon sós lenne a hús, akkor pár órán át erős sósvízben kell megáztatnunk, úgy mint a besózott húst a tengeren és a sós víz kihúzza a hús sósságát egészen.

A vas rozsdásodásának ellenszere. A gazdaságban igen sok olyan tárgy van, amely hosszabb időn át használatlanul hever és a rozsdá marásának van kitéve. De ezenkívül hány ajtón, ablakon, kerítésen, üt ki a zárokon, sarokvasakon, szegeken a rozsdá, amely nemcsak hogy emészti, fogyasztja az illető alkatrészt, de mint rozsdás víz végig is fut a festéken és eltörülhetetlen nyomokat hagy rajta. Szerszámokat, mint az ekét, ásót, kapát, csákányt a jó gazda ősszel szárazra szokta törölni és jó bőven bekeni faggyúval, amelyet azonban a kutya, macska szeret lenyalogatni róla; azért sokkal célszerűbb a rozsdá ellen a vastárgyakat szénsavas káliumban vagy szénsavas nátriumban megáztatnunk és megszáritanunk, mert így évek hosszú során át ellene állnak a megrozsdásodnak. Jól teszi tehát a gazda, ha ezt az olcsó szert készen tartja háznál.

MULATTATÓ

Petőfi szelleme.

A Petőfi-társaság vasárnapi nagygyűlésén Kéry Gyula Petőfi Sándornak eddig ismeretlen és általa felfedezett kéziratait mutatta be.

Oly ritkák nálunk az irodalmi leletek, oly kevesen vannak, akik minálunk a régi magyar írók — a klasszikus írók sem kivételek — életével és műveivel rendszeresen foglalkoznak, akik e téren kutatásokat végeznek, hogy minden fölfedezett sor értékes kincs számba megy. Mennyivel becsebb még e lelet, ha az Petőfitől ered, aki nemcsak minden idők legnagyobb magyar lírikusa volt, de aki úgyszólván egyedül képviseli a magyar kulturát a világirodalomban. Az is fokozza a fölfedezés értékét, hogy a két vers és az előszó java — Petőfi, a nagy író legjobb munkái közül való. Minden sorból kiérzik az igazi, a valódi Petőfi és még kétség sem merülhet fel az iránt, hogy a kéziratok Petőfitől valók vagy sem, annyira benne van a leletekben a Petőfi érzése, lelke, gondolkodása, világnézete. Így a legjobb Petőfi-versek közül való a „*Láttál-e a róna felett...*” című, amelyet a költő 1846-ban írt, miután Koltórol Pestre érkezett. Ez a vers teljes terjedelmében így hangzik:

Láttál-e a róna felett...

Láttál-e a róna felett
Elszállni madársereget,
Ha rája lövének?
Így szállnak az évek;
Egy pillanatig
Még hallani szárnyuhogásaikat,
Már a másikon alig
Kísérheti a szem a kétes utat,

Gazdák tanulmányútja.

Részlet a quedinburgi városi parkból.

Mely röptök iránya,
Melyet hasítottanak egyre rohanva;
És annak utána
Se' hirt se' hamva
Az egész karavánnak.
S te állasz a néma, a pusztá határon,
Tünődve; mi volt ez? való-e vagy álom?...

(Pest.)

Petőfi Sándor.

Teljesen Petőfi, a Petőfi érzése, gondolkodása a következő másik vers is, amelyet 1846-ban Koltón írt a költő főuri barátjához.

Gróf Teleky Sándorhoz.

Te elfáradsz, míg őseidnek
Végigtekintesz névsorán,
Én jóformán azt sem tudom, hogy
Ki és mi volt nagyapám.
Te fényes, csilláros teremben
Bársony pólyába születél,
Én szalmazsákon születém egy
Kis mécs borongó fényinél.
Téged sétára cifra hintón
Négy, öt szép drága ló ragad,
Én az apostolok postáján
Viszem sétára magamat.
Bősége van mindennek nálad,
Ami kíván a száj s a szem,
Nekem ma még csak van mit enni,
Holnap talán már éhezem.
Szóval: nagy ur vagy és én koldus,
S mégis légy büszke rá, igen,
Légy büszke rá, jó gróf druzsám, hogy
Itten nyugodtál keblemen.
Mert, haj, nem mindenik nagyúrnak
Jut a szerencse, elhihetd,
Hogy megöleljem s barátomnak
Nevezem, úgy, mint tégedet.
S miért tettem ezt? mert... de nem szükség,
Hogy elbeszéljem érdemed;
Már elég dicséretedre,
Hogy itt könyvemben áll neved.

(Koltó.)

Petőfi Sándor.

Ezek a vers befejező sorai, amelyekben benne él, benne duzzad Petőfi egész demokratikus büszkesége és amely kellemes pendantja az *Egy goromba tábornokhoz* című Petőfi-versnek. Legbecsebb része a leletnek azonban az „*Előszó*”, amelyet Petőfi Sándor 1847. január elsején írt Pesten. Ezt az előszót huszonegyedik születése napján írta Petőfi. Aznap lett csak nagykorú, de már az országnak körülrajongott, a bálványozásig népszerű költője volt. Petőfi dicsősége már teljes volt és a teljes, a hiánytalan dicsőséget bizonyítja csak, hogy akadtak kritikuskok — ki emlékeznék meg ma az ő neveikre? — akik a Petőfi költészetének ócsárolásában köszörülték élesre tollukat. Ezekkel

az emberekkel foglalkozik Petőfi kiméletlen igazmondással elvként vallva:

— Hogysem tűz barátot szerezzek képmutatással, inkább szerzek őszinteséggel száz ellenséget.

A kritikusok anatómiáival foglalkozik és különösen vádjainak négy csoportjával; azzal, hogy költeményeiben rossz rím, rossz mérték, szaggatottság és aljasság van. Ma talán nevetésesnek látszik, hogy Petőfinek az ellen kellett írni, hogy versei aljasak és sok bennök a rossz rím. De ez a komikus látszat nem egyéb anakronizmusnál, aminthogy a mai kor gyermekének az is furcsa, hogy Lionardo da Vinci híres olasz festő folyvást gáncsolta Michel Angelo Buonarottit, komikusnak tűnik fel nekünk, hogy a kortársak azt a Jean Cocquelin nevű színészt, aki Molière néven írt halhatatlan vígjátékokat nem tartották többre közönséges komédiák írójánál. De nem furcsák ezek a támadások, mihelyt eszünkbe jut, hogy Heine Henrik költői értékének előismeréséért ma is mennyire harcolni kell Németországban és hogy ma is milyen izzóan aktuális az az előszó, amit a világnak talán ez a legnagyobb lírikusa a „Buch der Lieder“ második kiadása elé írt. Petőfi előismeréséért szerencsére ma már nem kell küzdenünk, de azért nem kevésbé aktuális az ő kiadatlan előszavában írt sorok sem.

„Ezen uraknak — mondja kritikusairól Petőfi — a magyar rímről és mértékről fogalmuk sincs. Ők a magyar versekben latin metrumot és német cadentiát keresnek s ez az én költeményeimben nincs, az igaz de nem is akartam, hogy szorosan legyen. A magyar mérték és rím még nincs meghatározva, ez még ezután fog, ha fog, kifejlődni és meghatározatni, eszerint róla nekem sincs tudatom, de van sejtésem... az ösztön vezet, s ahol ők engem rím és mérték dolgában a legnagyobb hanyagsággal vádolnak, talán éppen ott járok legközelebb a tőtéletes, az igazi magyar versformához.”

1847. január elsején írta Petőfi ezeket a sorokat, de milyen elevenen aktuálisak ma is. Mennyire lehet-e ezeket a sorokat ma is azok elé az urak elé tartani, akik hivatalból védőangyalai a magyarságnak és a

Gazdák tanulmányútja.

Díjazott állatok elővezetése. (Düsseldorfi kiállítása.)

magyarosságnak, ami alatt ezek az urak természetesen kizárólag a szűrt és cifra sujtást értik, és milyen könnyen védekezhetnek a modern magyar irodalom úttörői, akiket idegenek majmolásával vádolnak azzal, hogy emberek — vajjon ki emlékszik ma neveikre — egykoron a Petőfi költeményeiben, tehát a legmagyarabb költeményekben, nem találtak magyar versformát.

Az előszónak más helyén ezt írja Petőfi:

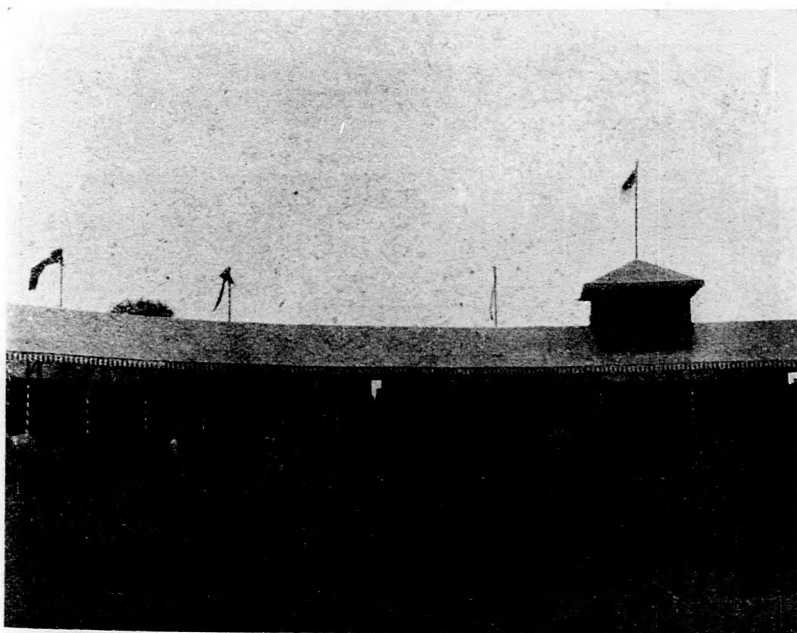
Ami költeményeimben az aljasságot illeti, ez ellen ünnepélyes óvást teszek. Ez alávaló rágalom. Bátran ki merem lelkiismeretem ítélőszéke előtt mondani, hogy nálam nemesebb gondolkodású és érzésű embert nem ismerek s én mindig úgy írtam és írok, amint gondolkodtam és éreztem. Mindig fájt e vád, mert ennek éreztem legjobban méltánytalan voltát. Ha néhol egyes kifejezésekre s a tárgyra nézve szabadabb vagyok másoknál, ez onnan van, mert én szerintem a költészet nem nagyúri szalón, hová csak fölpiperézve, fényes csizmákban járnak, hanem szentegyház, melybe bocsorban, sőt mezítláb is beléphetni.

Petőfinek nemcsak hogy egy szava, de még egy gondolata, még egy ötletárnyalata sem avult el. Amit ő írt, az még ma is elevenbe vágó valóság, érzései a a mi érzéseink, gyötrelmei és szenvedései a mi gyötrelmeink és szenvedéseink. Százada hű gyermekének mondja magát, de több volt annál. Gyermeké volt más századoknak is. Persze nem az elmúltaknak, hanem az eljövendőknél.

Főhercegi vadászok.

A Habsburg család tagjai majdnem kivétel nélkül szenvedélyes vadászok. Ezek között legkiválóbbak talán József főherceg és neje Augusztia főhercegnő, aki férjét nemcsak az időtöltő és szórakoztató vadászatokra szokta elkísérni, hanem a legveszedelmesebb és legveszélyesebb vadászskalandokban is mellette van — fegyverrel kezében. A főhercegnő a fegyvert bámulatos ügyességgel és pontossággal kezeli. Vadásznyugalma felülmúlja a legnagyobb gyakorlattal bíró exotikus vadászok nyugalmaát is.

Legutoljára Afrika vadonjaiban vadászott együtt nejével József főherceg. E vadászkirándulásukban a főhercegi párnak Takács-

Gazdák tanulmányútja.

Lovak elővezetése (Düsseldorfi kiállítás).

Gazdák tanulmányútja.

Csikó kifutó (Gröbzig).

Tolvay gróf, a kiváló vadász, volt hűséges kísérője és vadásztársa

A főherceg e vadászatára elvitte Teleki Samu gróf Fritz nevű vadászát is, ki már jártas volt az afrikai vadászatokban s így jó szolgálatokat tehetett.

Ez expedíciószerű vadászatot a kísérő-személyzetten kívül részt vett még a főhercegnő udvarhölgye, az udvari orvos és Slatin pasa titkárja, mintegy 36 főnyi benszülött segítő személyzettel.

Az első állomás, hol a hajó kikötött, Goz-Abu-Guma faluval szemközt lévő állomás volt; a 13. szélességi fokon. A fehér Nilus mentén mindjárt meg is kezdték a vadászatot, 38 fok Celsius melegben átrándultak vízi vadra vadászni a holt Nilus egyik ágához. Elszéledtek, ki jobbra — ki balra. A főherceg csak sörétes fegyvert vitt magával és itt érte az első, könnyen végzetessé válható vadászkaland is. A nádas egyik nyílásánál, alig mintegy 30 lépésnyire, egy hatalmas párduc állt szembe vele. Egy pillanatra mindketten meghökkentek . . . a főherceg fegyverének mindkét csöve 10-es számú madár-söréttel volt töltve. Ilyen söréttel párducra löni egy kicsit mégis csak merészség lenne. A főherceg pillanatig habozott, de amidőn a párduc megfordulva el akart tűnni, a lövést mégis megkockáztatta. A párducot tényleg erősen találta is. De az állat a gyenge lövedéket természetesen el is vitte.

Suda környékén a vadászat már vízilovakra történt, izgalmasnál-izgalmasabb jelenetekben bővelkedve. Itt már a főhercegnő is mint résztvevő szerepelt. Csónakba szállva, húsz-harminc lépésnyire keresték fel a nagy állatokat, a melyek a víz alá merülve, horkolva, prüszkölve, orrukából a piszkos vizet, mint valami szökőkút lövelve ki, hol alámerülve, hol újra felszínre jöve, bukácsoltak.

Egy hatalmas példányt a főherceg megsebzett.

A megsebzett állat iszonyatos hánykolódásában többször a csónakra támadt. A vér pataként folyt koponyájából, de — dacára a többszöri lövéseknek, a támadással felhagyni nem akart; azt folyton ismételte s a csónakot majdnem felborítva, rettenetes szája már csak mintegy húsz centiméterre volt a csónaktól. A fő-

herceg a legnagyobb veszély közepette is megőrizte hidegvérét s fegyverének mindkét csövét sütötte a bestia koponyájába. Erre a lövésre a szörny végleg alámerült és az egész társaság megmenekedett a veszélytől.

Harminchat ember óriási erőfeszítése mellett tudták csak a hatalmas állatot a partra vonaszolni.

A vad bivaly vadászata is hasonló izgalmaival járt. A főhercegnő is, kezében fegyverrel, napokon keresztül nyomozta a retentő hőségben a bivalycsordát és azok nyomát követő oroszán-csapatot.

Epizódokban is bővelkedett a vadászat. A bivaly-csorda nyomozása közben egy lopódzkodó „oroszánra” tették figyelmessé a főherceget, amelynek sörénye a sásból kilátszott. A főherceg és neje, valamint Takács gróf egymás közt a szerepet kiosztva, amidőn már eléggé becserkészték az oroszánt, a főherceg ért hozzá legközelebb s két lövéssel leterítette. Csak amidőn egész közelébe értek, vették észre, hogy a vélt oroszán nem oroszán, hanem — egy vörösbarna házi juh. Mindkét golyó benne volt.

A főherceg nevetett rajta legjobban és ő maga is mondta, hogy nem bánja, mert legalább átélte az oroszánvadászat összes izgalmaival.

A vadászat eredménye különben a következő:

József főherceg zsákmánya: 9 víziló, 7 krokodilus, 1 kafferbivaly, 3 Watterbock, 1 antilop, 3 sas, 2 marabu, 1 keselyű, 8 papagály, 2 kócsag, 4 lúd, 2 daru, 5 ibis és több ismeretlen fajú madár.

A főhercegnő zsákmánya:

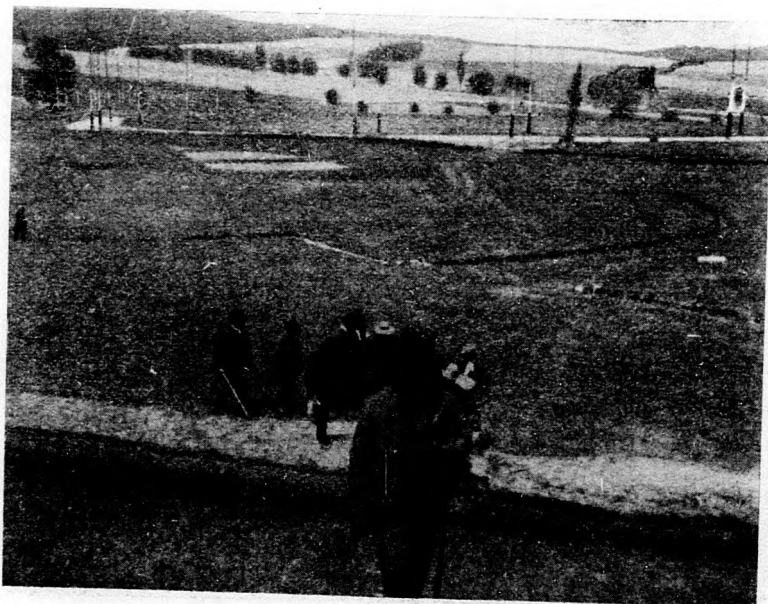
3 víziló, 2 krokodilus, 1 Watterbock, 1 reedbock, 1 óriási gólya és több szárnyas.

Gróf Takács-Tolvay zsákmánya:

2 víziló, 2 krokodilus, 1 Watterbock és 20 különféle.

APRÓSÁGOK.

A pénz, mint ékszer. Az asszonyok ama szokása hogy pénzdarabot vagy pénzalakú emlékérmét ékszerül használnak, nagyon régi s úgy látszik a Keletről származik. A gazdag hindu asszony egyik legkedvesebb

Gazdák tanulmányútja.

Öntözhető rét (Weihenstephan).

ékszere az ércpéncz. Az algiri leány meg ércpénczből készült láncot hord a fején. Apró ezüstpénczkből készült nyakláncot viselnek az olasz nők is, de náluk már igen sok közte a hamis pénz is. A németeknél a

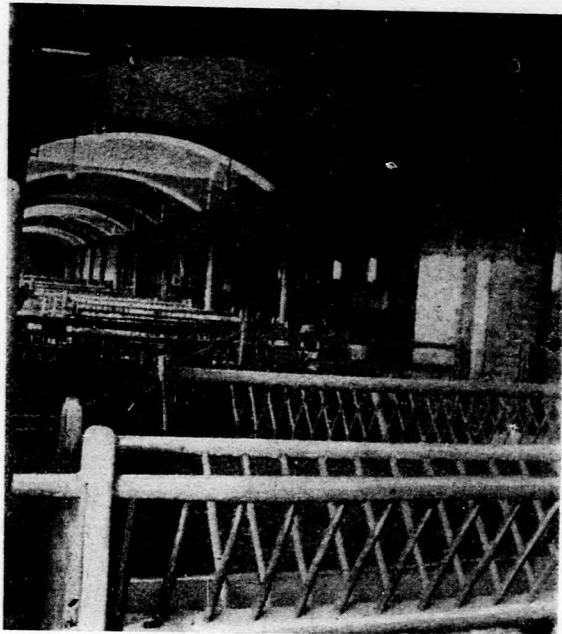

Gazdák a németországi tanulmányútjából.
Miklós Ödön, dr. Strebl és Bántint Béla.

középkorban nagyon divatos volt az ugynevezett gnadenpfennigből készült nyaklánc. Nálunk nagyon szép ékszereket készítettek a Szűz Máriás-pénczkből. Különösen esztétikus az 1848-as aranyból készült fülbevaló. A Szent György-tallérral is igen gyakran találkozunk különféle ékszer alakjában. Az eredeti ilyen tallérokat Mansfeld gróf verette 1609-ben, 1611-ben és 1613-ban. Az igazihoz csak ritkán lehet hozzájutni s ha valaki mégis elad egyet, akkor is az eredetinel jóval magasabb áron veszik meg. Sok régiségkereskedő foglalkozik az efajta ékszerek vételével és eladásával, de természetesen itt is sok ujonan gyártott holmi kerül régi égképpen a piacra. Ismeretes, hogy a férfi is szívesen hord pénzdarabból készült ékszert. Óraláncon gyakran látjuk a Szentgyörgy-tallért, vagy más régi pénzdarabot is.

A német császári istálló berendezése. A német császári istállók a közelmúltban szakértők meghallgatásával új berendezést nyertek. A berendezést a nagyobbik kép tünteti fel, melyen két állás és egy box van ábrázolva. Az egyes állásokat erős tölgyfából készült választófalak különítik el egymástól, elől kovácsolt vasrácsok emelkednek ezeken felül, míg a járda felé

öntött vasoszlopok tartják a választófalat helyében. A jászol úgy készült, hogy sehol sem alkot sarkokat, min-

Gazdák a németországi tanulmányútjából.
Akol 4000 drb juhnak (Quedlinburg).

denütt legömbölyített, tehát jól tisztogatható és a ló sem sértheti meg magát a jászolban. A jászol fölött az istálló fala téglákkal burkolt.

Az istállók mellett a szerszámkamara is a higiéné követelményeinek megfelelően szellős - tágasan kell épülnie, úgy azonban, hogy az összes szerszámok, takarók stb. célszerű elhelyezést nyerjen. A kisebbik ábra a német császári istállók új szerszámkamráját tünteti fel.

Egy újévi fogadás a római udvarban. Viktor Emánuel király rossz napot csinált a carabinieri tábornokának újév első napján.

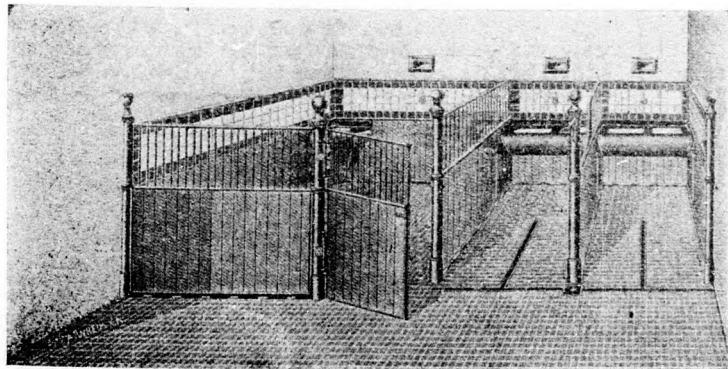
— Mi újságot tudna mondani — így szólította meg — Arvedi mérnök meggyilkolásáról?

— Felség! A tettet — nyomozzuk.

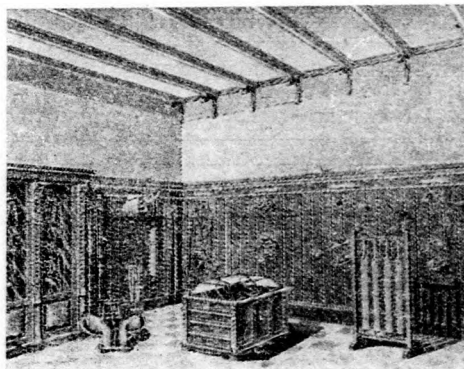
— Érthetetlen! Vonaton, oly szokatlan körülmények között történjék gyilkosság s mindezideig bottal üssék a tettes nyomát. Az eset felderítésekor Folignoban nem tették meg kötelességüket. És még mindig sötétben tapogatóznak. Valóban szomorú!...

A generális hallgat.

— És mi van a római börzén a robbanással?

A német császári istálló berendezése.

A német császári istálló szerszámkamrája.

— Ugy látszik, azt hisszük, hogy a gáz körül történt hiba.

— Látszik!... hisszük!... De ma már végre „tudni“ kellene az okot!?

— Felség! ezer bocsánat!... a rendőrség bizatott meg a nyomozással.

— Rendőrség, vagy carabinieri, egyre megy!... Ma már világosságot kellett volna deríteni ez ügyben!

A generális — hallgat.

— Különben jól van — szól megnyugodva a király — nem önnek mondtam mindezt!... Csak úgy általanosságban szóltam természetesen.

Harc az örülttel. Berlinben nemrég megszökött a tébolydából egy közveszélyes örült s huszonkét éves leánytestvéréhez menekült, aki azután rejtegette. A leány néhány nappal ezelőtt közös háztartásra lépett Ármin Richárd husz éves munkással, akinek már volt törvényes felesége. Ármin Richárd felesége persze bejelentette a rendőrségen, hogy az ura elhagyta és meg is adta a pontos címet. A följelentésre egy rendőrtiszt és egy rendőr elment az örült emberért. Lakatossal nyitatták ki az ajtót s míg a lakatos dolgozott, az örült ember revolverrel rálőtt a rendőrtisztre. Az örült azután a pincelakásból az ablakon fölmászott az udvarra és egy bodzafa mögött kezdett a rendőrökre tüzelni, de utóbb visszabujt megint a pincébe. A rendőrök revolverrel mentek be a pincelakásba. A lakók többször rájuk lőttek, mikor azonban az örült szívenlőtte magát, az öcsse és a leány nem folytatták az ellenállást. Az örült meghalt, a másik kettőt elvitték a rendőrségre. A rendőrtiszt sebe jelentéktelen.

Mesterséges halasítás. A törpeharsák elterjesztésére nézve tett kísérletek körül mutatkozó biztató eredmények arra indították Darányi földművelési minisztert, hogy ez idén is eresztesen közvéizeinkbe ilyen anyagot. Ennek folytán a Felső-Dunán, a Kisduna mosoni ágában és végre a Vág alsó szakaszán működő Dévény-nagybodaki, Győri, Komáromi, Pozsonymegyei és a Mosoni kis-dunai, valamint a Varrasur-negyedi halászati társulatok kaptak egyenkint 2—2 mm. körülbelül 19.000 drbra rúgó ilyen tenyésztési anyagot, mely december hó 13-án lett az illető társulatok területén szabadjára ereszelve. Az anyagot az iharosi tógazdaság szállította s a M. Á. V. igazgatóságának szíves és előzékeny magatartása folytán olyan eredménnyel, hogy legkisebb veszteség nélkül mehetett végbe a szállítás.

Itt említjük meg, hogy ugyancsak december 4. és 5-én a Balatonban is végeztek halasítást, még pedig 34 mm. körülbelül 40.000 drb nemes fajtájú éves pontyivadékot bocsátva szabadon annak délnyugati végén.

== A „Független Ujság“-ra fizessünk elő mielőbb, hogy a lap szétküldésében akadály ne legyen.

A „Független Ujság“ előfizetési ára:

Egész évre 8 K ◊ Félévre 4 K ◊ Negyedévre 2 K.

Uj előfizetők igényt tarthatnak a „Független Ujság“ karácsonyi ajándékára, a Szövetkezeti s Gazdasági Évkönyvre, amely számos képpel díszítve, a legkiválóbb magyar írók tollából kikerült.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete jelentése 1907 december 28.
Budapesti Központi Vásárcsarnok árai.

Husneműek: marhahus 1'24—1'50 K., helybeli borjúhús 1'30—1'44 K., sertéshús 134—1'36 K., szalonna füstölt 148—152 K., szalonna, olvasztani való 1'36—1'40 K., háj 1'44—1'48 K., sertésszír 1'48—1'52 K. — **Füstölthús:** (vidéki) kg.-ja 1'50—1'60 K., hazai sonka 1'80—2—K. szalámi 3'60—4—K.

Baromfifélék: — — — — K., rántani való csirke 1'20—2—K., sütni való csirke 2—2'80 K., kacsa, hizott 5'40—6'60 K., lud hizott 12—16—K., pulyka, hizott 4—6—K. páronkint. Vágott hizott liba 1'20—1'30 K., vágott hizott kappan, karsa és pulyka 1—1'30 K. kg.-ként.

Budapesti piaci árak.

Gabona. (Arak métermázsánként értendők). Buza 25'65.—26'80 K. Rózsa 23'20 K-tól 23'35 K-ig. Árpa 15'40 K-tól 15'66 K-ig, jobb minőségű K-tól — K-ig. Zab 16'50—16'90 K. Tengeri 14—K

Teavaj: (centrifugált) 2'30—2'60 K., főzővaj 1'80—2'20 K. kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 16—24 fillér.

Tojás: bácskai 1'08—1'12 K., erdélyi apróbb áru — — — — K. ládánként (1440 drb). Apadt — — K., meszes — — K.

Zöldseggfélék: Burgonya (vagonári) sárga 4'80—5'20 K., rózsas új 5—5'20 K., 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt — — — — K., mm.ként.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7
-----	---	---	---	---	---	---	---	---

K. 38—37'60 37'20 36'80 36'40 35'80 35—33'20 —

Takarmányvásár. Réti széna 7—8'60 muhar 8—8'60 zsup-szalma 6—6'40, alomszalma 4'40—5'20

A „FÜGGETLEN UJSÁG“ szerkesztésére felügyelő:

Rubinek Gyula,

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatója.

1908.

Hatodik évfolyam.

1908.

Egy állatkedvelő sem nélkülözheti a legolcsóbb és legjobb baromfi- és házinyulenyésztési **heti képes** szaklapot, a

„BAROMFITENYÉSZTÉS“-t,

mely a gazdasági és sportbaromfi-, éneklő- és diszmadár-, galamb- és házinyulenyésztési és értékesítési kérdéseket a legteljesebben felkarolja és tárgyalja.

Főszerkesztő:

HREBLAY EMIL

állattenyésztési felügyelő.

Földbirtokosok, bérlők, gazdatisztek, kisgazdák, iparosok és magánzók egyaránt haszonnal és élvezettel olvashatják a „Baromfitenyésztés“-t, a magyar baromfitenyésztési ügy igaz barátját. — Előfizetési ára: **Egy évre 10 K, félévre 5 K.** A „Baromfitenyésztés“ betenként szép képeket közöl. Levélszekrényében minden kérdésre megbízhatóan és pontosan válaszol. A „Baromfitenyésztés“ olcsóságával (egész évre 10 K, félévre 5 K) a szerényebb és lelkényesebb igényeket is kielégíti. — Előfizetési pénzek e czím alatt: **„Baromfitenyésztés“ szerkesztőségének, Budapest-Rákosliget, V. utca 3. sz. küldendők.** Ezen h ti képes szaklapot a szerkesztőség mindenkinek, aki levelezőlapon hozzá fordul, 3 héten át ingyen és bérmentve küldi mutatoul, mert a szerkesztő azt akarja, hogy e hézagpótló lapot minden tenyésztő megismerje. A ki a „Baromfitenyésztés“-re egy évre 10 koronával egyszerre már most **előfizet, az ezen évben teljesen ingyen kapja a lapot.**

A „FÜGGETLEN UJSÁG“

= szerkesztősége és kiadóhivatala =
Budapest, IX., Üllői-út 25. (Köztelek.)

Baromfitenyésztők Lapja

a Baromfitenyésztők Országos Egyesületének hivatalos közlönye, a legjobb és legelterjedtebb baromfitenyésztési szaklap. Minden tenyésztőre nélkülözhetetlen. Hirdetésekre a legalkalmasabb. Előfizetési ára, mint az egyesület tagsági díja 8 kor. egy évre. Olcsó hirdetési díjak. Szerkesztőség és kiadóhivatala: Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám, Köztelek, I. emelet 10. szám.

Alfa-Separator Részv.-Társaság

BUDAPESTEN

VI., ker., LOMB-UTCZA II. szám. ☞

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és telepek berendezése.

Arjegyzekek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Ujdonság! Az 1907. évi mintájú Alfa-Separatorok a jelenkor legtökéletesebb főlőzőgépei. Nagy és kiváló munkabírás mellett bámulatos könnyen járnak.

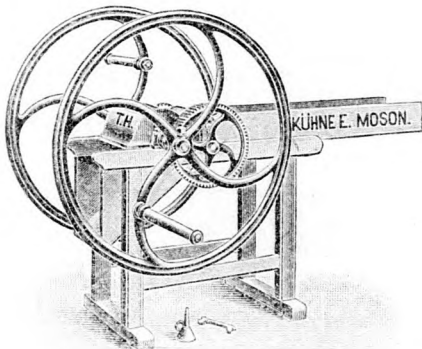
Több mint 500,000 Alfa Laval Separator az egész világon.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban Budapest, Üllői-ut 25.

KÜHNE E.

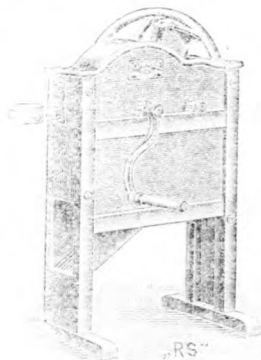
hazánk legrégebb mező-
 gazdasági gépgyára ::

MOSONBAN

== FŐRAKTÁR: ==
Budapest, VI., Váci-körút 57a.

:: elismert gondos kivitelben szállit ::
szecskavágógépeket,
répavágókat, darálókat, ::
takarmányfüllesztőket,
**„TORNADO“ kukoriczaszár-
tépőket, MORZSOLÓKAT,**
burgonyamosó-gépeket, ::
teljes takarmánykamra-berendezéseket

== FIÓKRAKTÁR: ==
Debreczen és
Temesvár ::

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét

a budapesti

gyapju-aukeziókra

melyek az év folyamán két sorozatban, nevezetesen július és október hónapokban tartatnak meg.

Az aukeziókra felküldött és „Gyapjuarverési vállalat Budapest Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapju-küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Magyar Általános Hitelbank

Áruosztály — Gyapjuarverések
Nádor utca 12. sz.

Gazdak Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

Alapítványok a kormány hozzájárulásával	Biztosítéki alap:	Alkult 1900.
Tartalékok	-----	1.970.340. — kor.
-----	-----	81.790.16 kor.
Összesen	-----	2.785.194.16 kor.
1901. évi fölösleg	-----	90.349. — kor.
1902. évi fölösleg	-----	59.782.26 kor.
1903. évi fölösleg	-----	109.331.73 kor.
1904. évi fölösleg	-----	72.638.23 kor.
1905. évi fölösleg	-----	61.730.60 kor.
1906. évi fölösleg	-----	39.243.65 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle mezozatok szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi fizetfeleslegi 61 egy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százaléka díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi fizetfelesleg közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adják fel biztosításukat 5% engedményben részesültek. Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

113650/V.—1. 1907. sz. Versenyárgyalási hirdetmény.

A komáromi téli kikötő tápcsatornája a komárom—ujvárosi rakpart, az erzsébet-szigeti és a komáromi főgyűjtő körüli partrendezések, végül a vágatoroki vízosztómű munkálatainak vállalatba adása céljából, mely munkálatok:

I. A komáromi téli kikötő tápcsatornájánál: 4782·11 m³ földkiemelésből, 4348·19 m³ föld beépítéséből, 4782·11 m³ földkiemelés utáni duczolásból, 277 fm. munkaárok víztelenítéséből, 797 69 m³ portlandcement betonkészítéséből, beépítéséből, 260·86 m³ kőrakatból, 148·8 fm. kettős száfalazás előállításából, 1 db „Réthy”-féle zsűlőkapu és felhúzó szerkezet szállításából és elhelyezéséből.

II. A komárom—ujvárosi rakpartnál, az erzsébet-szigeti és a főgyűjtő csatorna körüli partvédeznél és a vágatorolati vízosztóműnél: 180·4 m³ földlelésből, 135,790·97 m³ kotrásból és feltöltésből, 43,019·2 m³ terméskő szállításából, 2865·21 m³ kőforgács szállításából, 18,353·86 m³ ékelt kőburkolatból, 778·4 m. lépcsős burkolat létesítéséből, 1752·0 m. faragott kőburkolatnak régi felszedendő burkolati anyagból való létesítéséből, 3000·0 m³ kőfelszedésből, 36·31 m³ portlandcement beton előállításából, 201·88 m³ téglacsatorna falazatból, 20 fm. vascső előállításából 40 drb fa- és 9 drb vas-kikötőkaró szállításából és elhelyezéséből állanak, 1908. évi január hó 22. napján d. 12 órakor a földművelésügyi m. kir. miniszterium tanács-termében nyilvános zárt ajánlati versenyárgyalás fog tartatni.

A komáromi m. kir. folyammérnöki hivatalnál megszerzendő ajánlati mintán a fentnevezett munkákra vonatkozólag teendő köllően bélyegzett és e felirattal „Ajánlat a Komárom szab. kir. város melletti Dunaszakaszon 1908. és 1909. években végrehajtandó szabályozási munkálatokra” ellátott, öt pecséttel lezárt borítékba helyezett ajánlatok, melyekhez az ajánlott összeg 250,000 kor. értékig 5%-ának, azonfelül pedig 2%-ának megfelelő bántépénznek készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban valamely állampénztárnál vagy a főhivatalnál a földművelésügyi tárcza kezelésébe történt letételel igazoló elismervény is csatolandó, a jelzett napon d. e. 11^{1/2} óráig a földművelésügyi miniszterium házipénztáránál nyújthatók be a használni szándékolt könnemek mintájával együtt. A versenyárgyaláson az ajánlattevők vagy azok képviselői jelen lehetnek. Ajánlat háromféle módon tehető, u. m. 1. kizárólag a téli kikötő tápcsatornájára, 2. a tápcsatorna kivételével az összes többi munkálatokra, 3. az összes munkálatokra együttesen. A kötendő szerződés tervezete, valamint az általános és részletes feltételek hivatalos órák alatt a komáromi m. kir. folyammérnöki hivatalnál megtekinthetők.

Budapest, 1907. évi december hó 29-én.

M. kir. földművelésügyi miniszter.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photocinkografiai műintézete

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT: mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo-(auto)-typia, fametszet stb. útján. Térképek, tervezetek, alaprajzok photolithografiallag legszebben, legolcsóbban sokszorosíthatnak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközölhetnek.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Strassfurti kainitot,

Strassfurti káitrágyasót 40% káli

tartalommal, továbbá

mindennemű egyéb

Mútrágyafélét,

Rézgáliczot

azonkívül (98—99%) elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállít a

„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.